

2. Монтеस्क'є Ш.Л. Про судову владу і право [Електронний ресурс]. — Режим доступу:<http://uareferat.com>.
3. Великий енциклопедичний юридичний словник / За ред.. акад.. НАН України Ю.С. Шемшученка. — 2-ге вид., переробл. і доповн. — К. : Вид-во «Юридична думка», 2012. — 1020 с. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://leksika.com.ua/legal/>
4. Парламент. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Парламент>.
5. Терлюк І. Я. Історія держави і права: [навч. посіб.]. — Вид. 3-тє, перероблене. — К. Атіка, 2013. — 628 с.
6. Конституційно-правовий статус верховної ради України. Поняття, ознаки і види парламентів. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://pidruchniki.com/1595021046898/pravo>.
7. Погорілко В.Ф. Конституційне право України. Верховна Рада України — єдиний орган законодавчої влади в Україні. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://uristinfo.net/2010-12-18-14-34-28/116-vf-pogorilko-konstitutsijne-pravo>.
8. Павлова Л. Теоретико-методологічні засади дослідження інституту парламентаризму [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://social-science.com.ua/article/11>.
9. Колісник В. Періодична зміна форми правління та трансформація українського парламентаризму в контексті політичної структуризації./ Колісник // Право України. — 2014. — № 8. — С. 39 — 43.
10. Косінов С. Парламентський контроль як елемент принципу поділу влади / С. Косінов // Юрист України. — 2013. — № 1. — С. 9 - 15.

Науковий керівник: *О.Б. Ковальчук, к. ю. н., доцент кафедри конституційного та міжнародного права ІНПП Національного університету «Львівська політехніка»*

ПОВНОВАЖЕННЯ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА УКРАЇНИ

Титаренко О.В.

студентка I курсу

*Навчально-наукового Інституту права та психології
Національного університету «Львівська політехніка»*

Роль Прем'єр-міністра за роки незалежності України суттєво зросла, а конституційно-правовий статус набув ширших форм та значень.

Першою і основною функцією Глави Уряду є організаційна. Згідно з положеннями Основного Закону (ч. 5 ст. 114) Прем'єр-міністр України

керує роботою Кабінету Міністрів України, спрямовує її на виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України, схваленої Верховною Радою України. Звертаємо увагу на те, що це єдине по-суті повноваження Прем'єр-міністра України, закріплене в основному законі, решту повноважень описує Закон та Регламент Кабінету Міністрів України. Це свідчить про пріоритетність та важливість цієї функції.

В Конституції України передбачається вирішальна роль Прем'єр-міністра України у визначенні основних напрямів і порядку організації діяльності уряду, які повинні відповідати Конституції, законам України, указам Президента України [1, с. 256].

Крім того, Закон про Регламент доповнюють положення Конституції і говорять про те, що Прем'єр-міністр спрямовує роботу не лише на виконання Програми діяльності уряду, але й на забезпечення проведення внутрішньої та зовнішньої політики держави (п. 1 ч. 1 ст. 44 Закону; п. 1 ч. 2 параграфу 8 Регламенту) [2].

Окрім керівництва організаційна функція включає в себе також координацію і спрямування. Про керівництво зазначає Основний Закон держави. Про координацію, тобто спільність дій усіх ланок системи, в даному випадку усіх структурних елементів уряду говорить п. 2 ч. 1. ст. 44 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» де зазначається, що Прем'єр-міністр України координує діяльність членів Кабінету Міністрів України. За Регламентом Кабінету Міністрів України йдеться про координацію не лише членів Кабінету, але й інших центральних органів виконавчої влади, Ради Міністрів АРК та місцевих держадміністрацій.

Координація як складова частина організаційної функції полягає в тому, що Прем'єр-міністр України як глава уряду повинен погоджувати всі спірні питання з міністрами свого Кабінету, керівниками центральних та місцевих органів виконавчої влади, згаджувати всі «гострі кути» та виробляти спільну, єдину політику уряду.

Зазначена функція відображена також і деякими іншими повноваженнями Прем'єр-міністра України. Так, відповідно до Закону та Регламенту КМУ, глава уряду формує порядок денний та скликає засідання Кабінету Міністрів України, головує на них.

Ще одним не менш важливим напрямом діяльності Прем'єр-міністра України є його безпосередня участь у формуванні інших органів та інститутів влади, тобто установча функція. Йдеться про установчу (номінаційну, кадрову) функцію глави уряду. Установчу функцію Прем'єр-міністр України реалізує разом з парламентом України – Верховною Радою України, главою держави – Президентом України та урядом – Кабінетом Міністрів України.

Так, у випадку з Верховною Радою України, Прем'єр-міністр України вносить на розгляд парламенту подання про призначення членів Кабінету Міністрів України (крім Міністра закордонних справ України та Міністра оборони України), а також Голови Антимонопольного комітету України, Голови Державного комітету телебачення та радіомовлення України, Голови Фонду державного майна України [3].

У відносинах з Кабінетом Міністрів України, Прем'єр-міністр України вносить на розгляд урядові: пропозиції щодо кандидатур для призначення на посаду і звільнення з посади голів місцевих державних адміністрацій та щодо внесення Президентіві України подань про призначення на посаду або звільнення з посади голів місцевих державних адміністрацій; подання щодо кандидатур для призначення на посаду і звільнення з посади керівників центральних органів виконавчої влади, що не входять до складу Кабінету Міністрів України; подання відповідно до закону щодо кандидатур для призначення на посаду і звільнення з посади членів колегіальних центральних органів виконавчої влади, що не входять до складу Кабінету Міністрів України; подання про утворення, реорганізацію та ліквідацію міністерств, інших центральних органів виконавчої влади; пропозиції щодо утворення урядових комітетів та їх посадового складу.

Стосовно Глави держави – Президента України – внесення Президентіві України подань про призначення на посаду або звільнення з посади голів місцевих державних адміністрацій .

Ще однією функцією, яка притаманна Прем'єр-міністрові України, є представницька. Згідно з Законом Прем'єр-міністр представляє Кабінет Міністрів у відносинах з іншими органами, підприємствами, установами та організаціями в Україні та за її межами. Більше того, у деяких

європейських країнах особливо з парламентською формою правління, Прем'єр-міністр хоч і не є де-юре главою держави, однак де-факто виконує таку роль. Потрібно зазначити, що Україна поступово наближається до цієї моделі влади.

Ще одним напрямом діяльності глави уряду є його діяльність на міжнародній та міждержавній арені. Йдеться про зовнішньополітичну функцію Прем'єр-міністра України, яка відображена у тому, що: він вступає у відносини з урядами іноземних держав; веде переговори і підписує міжнародні договори відповідно до закону та актів Президента України; вносить на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо затвердження голів спільних міждержавних комісій з питань співробітництва, що утворюються на підставі міжнародних договорів, укладених від імені Кабінету Міністрів України.

І врешті, правотворча функція Прем'єр-міністра України. Тут йдеться не про правотворення, а лише про участь у такому правотворенні.

Так, Прем'єр-міністр України підписує акти Кабінету Міністрів, де бере важливу участь у правотворенні вищого органу в системі органів виконавчої влади. Також скріплює підписом акти Президента України у випадках передбачених пунктами 5, 18, 21 і 23 ч. 1 ст. 106 Конституції України беручи участь у правотворенні, які здійснює глава держави [4, с. 110-114].

Дане скріплення підписом Прем'єр-міністра України відбувається у випадках, коли глава держави видає указ: про призначення та звільнення глав дипломатичних представництв України, прийняття вірчих та відкличних грамот дипломатичних представників іноземних держав; за результатами засідання Ради національної безпеки і оборони України; про утворення судів; про введення в Україні або в окремих її місцевостях надзвичайного стану.

Зазначений механізм у теорії конституційного права називають інститутом контрастигування [5, с. 117-118].

Контрастигнація не може вважатися процедурою схвалення Кабінетом Міністрів України рішень Президента України. Вона засвідчує факт

ознайомлення з указом та покладає зобов'язання на Прем'єр-міністра України та уряд виконувати даний нормативно-правовий акт [6].

У Конституціях більшості країн майже нічого не говорять про якесь особливе місце прем'єр-міністра в структурі уряду і серед державних інститутів в цілому. Нерідко все обмежується загальними положеннями про те, що прем'єр-міністр очолює уряд і керує ним. Проте саме прем'єр-міністр є своєрідним стрижнем уряду [7, с. 187–188].

Найдетальніше статус глави уряду, а відповідно і його функції визначено в Конституції Польщі. Це практично єдина держава Європейського Союзу, в Конституції якої є спеціальна стаття, присвячена виключно правам та обов'язкам глави уряду. Згідно з її положеннями Голова Ради Міністрів Польщі: – представляє Раду Міністрів; – керує роботою Ради Міністрів; – видає розпорядження; – забезпечує здійснення політики Ради Міністрів і визначає способи її здійснення; – координує й контролює роботу членів Ради Міністрів; – здійснює нагляд за територіальним самоврядуванням у межах і формах, визначених у Конституції Польщі й законах; – є начальником по службі для працівників урядової адміністрації [8].

Отже, місце і функціональне призначення Прем'єр-міністра України з кожним днем зростає. Глава Уряду, з огляду на конституційне законодавство, виконує низку функцій, а саме: організаційну; установчу (номінаційну, кадрову); представницьку; зовнішньополітичну; правотворчу.

Зважаючи на те, що Україна є парламентсько-президентською республікою, посада Прем'єр-міністра набуває ключового значення при практичному здійсненні державної політики, застосуванні законів України та актів Президента України. У зв'язку з цим державний діяч, який очолює Кабінет Міністрів України, повинен наділитися Конституцією України усією повнотою персональної відповідальності за результати свого урядування.

---

1. Коментар до Конституції України. – К.: Інститут законодавства Верховної Ради України. – 1996. – 380 с.

2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України» від 18 липня 2007 р. // Офіційний вісник України. – 2007. – № 54, Ст. 21.

3. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 16 травня 2008 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 25. – Ст. 241.
4. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави / П.М. Рабінович: Навч. посібник. Вид. 6-е. – Х: Консум, 2002. – 160 с.
5. Кобрин В. Взаємовідносини Прем'єр-міністра України з Президентом України: конституційно-правовий аспект / В. Кобрин // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали XV регіональної науково-практичної конференції. 4–5 лютого 2009 р. – Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2009. – С. 117 – 118.
6. Лагутов Ю.Е. Конституційний статус і відповідальність глави уряду: європейський досвід і вітчизняна практика // <http://politua.info/>.
7. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн / В.М. Шаповал; Підручник / 4-е стереотипне видання. – К.: АртЕк, 2001. – 264 с.
8. Конституція Польщі <http://www.rada.gov.ua/LIBRARY/catalog>.

Науковий керівник: *О.Б. Ковальчук, к. ю. н., доцент
кафедри конституційного та міжнародного права ІНПП
Національного університету «Львівська політехніка»*

КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ УКЛАДЕННЯ І РОЗІРВАННЯ ШЛЮБУ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ

Цилюкова І. В.

*студентка Навчально-наукового Інституту права та психології
Національного університету «Львівська політехніка»*

Законодавство майже всіх країн світу гарантує право на шлюб, але розбіжності внутрішнього матеріального права є причиною численних колізій вітчизняних та зарубіжних правових норм.

Для того аби громадянина України та іноземцю укласти шлюб, який буде дійсним не лише в державі реєстрації, а й у державі громадянства сторін, варто дотриматись всіх законодавчих вимог, які визначають формальні та матеріальні умови укладення та дійсності шлюбу. До матеріальних умов застосовується особистий закон, який у різних країнах розуміється по-різному. Якщо повнолітній громадянин України і 15-річна громадянка Франції бажають вступити в Україні у шлюб, то виникає колізія стосовно матеріальних умов укладання шлюбу, адже в Україні